

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
8143-08

meddelad i Stockholm den 20 juli 2010

KLAGANDE

AA

Ombud:

BB

MOTPART

Försäkringskassan

103 51 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 26 november 2008 i mål nr 6331-07,
se bilaga

SAKEN

Sjukersättning

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten upphäver underinstansernas avgöranden och förklarar att AA har rätt till hel sjukersättning fr.o.m. den 1 november 2006. Handlingarna i målet överlämnas till Försäkringskassan för bestämmande av den tidsperiod under vilken sjukersättning ska ges ut.

Dok.Id 92340

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

YRKANDEN M.M.

AA yrkar att han ska beviljas sjukersättning och anför i huvudsak följande. Det är inte hans arbetsinsats som har genererat de höga inkomsterna utan dessa är uteslutande en konsekvens av att han äger fastigheter. Hans sjukdom har medfört att inkomsterna, på kort sikt, blivit högre eftersom han inte har kunnat utföra nödvändiga reparationer.

Försäkringskassan bestrider bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande. Sjukersättning avser inte att ersätta medicinsk invaliditet utan är avsedd att ersätta förlorad arbetsinkomst. För en försäkrad som endast kan arbeta deltid ska man göra en helhetsbedömning där hänsyn tas inte bara till hur sjukdomen påverkar förmågan att arbeta i tid räknat utan också till hur sjukdomen påverkar förmågan att skaffa sig inkomst av arbete. Det är i målet klarlagt att AA har utfört arbete i sin näringsverksamhet. Han har uppgett att han arbetar i den bara två timmar per vecka. Det är svårt att bedöma företagares arbetstid eftersom de själva reglerar detta. Hur sjukdomen påverkar förmågan att skaffa sig inkomst blir därför den viktigaste omständigheten vid bedömningen. AAs uppgivna arbetstid har genererat höga inkomster. Inkomst av passiv näringsverksamhet utgör sådan inkomst av eget arbete som enligt 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, AFL, kan ligga till grund för sjukpenninggrundande inkomst. AAs minskning av arbetstid på grund av sjukdom har inte påverkat hans förmåga att försörja sig genom arbete. Han har under åren efter insjuknandeåret (2003) haft högre inkomster än före insjuknandet. Han är därför inte berättigad till sjukersättning (jfr FÖD 1986:48).

I det avgörande som Försäkringskassan nämner prövade Försäkringsöverdomstolen en civilingenjörs rätt till fortsatt halvt sjukbidrag. Han hade bytt till ett annat deltidsarbete men fick i det nya arbetet en lön som kunde mäta sig med en heltidsarbetande civilingenjörs. Försäkringsöverdomstolen fann att den försäkrades sjukdomstillstånd inte kunde anses sätta ned hans förmåga att försörja sig genom arbete (arbetsförmåga).

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om AA har rätt till hel sjukersättning fr.o.m. den 1 november 2006 trots att han vid den tiden hade en relativt hög inkomst av passiv näringsverksamhet. Det får anses ostridigt i målet att han av rent medicinska skäl uppfyllde kraven för hel sjukersättning.

Av handlingarna framgår bl.a. följande. Sedan AA under en tid fått sjukpenning beviljades han hel tidsbegränsad sjukersättning för perioden februari 2005–oktober 2006. År 2002, före tiden med sjukpenning och sjukersättning, uppgick hans löneinkomst till 150 000 kr. I sin deklaration för det året redovisade han också inkomst av passiv näringsverksamhet (uthyrning av egna fastigheter) men något överskott uppkom inte. För vart och ett av åren 2004 och 2005 redovisade han (efter avdrag för bl.a. avsättning till periodiseringsfond) överskott av passiv näringsverksamhet med ca 220 000 kr. Enligt AAs egna uppgifter arbetade han högst två timmar i veckan med fastighetsuthyrningen.

Tillämpliga bestämmelser och förarbeten

Det grundläggande kravet för rätt till sjukersättning är att den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan (7 kap. 1 § första stycket AFL i lydelsen före den 1 juli 2008).

En försäkrad vars arbetsförmåga är helt eller i det närmaste helt nedsatt får hel sjukersättning (7 kap. 2 § AFL). I förarbetena (prop. 1997/98:111 s. 47) sägs att arbetsförmågan ska anses vara i det närmaste helt nedsatt när den är nedsatt med minst sju åttondelar.

Vid bedömningen av i vad mån arbetsförmågan är nedsatt ska man beakta den försäkrades förmåga att försörja sig själv genom sådant förvärvsarbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden eller genom annat lämpligt arbete som är tillgängligt för den försäkrade. Bedömningen ska göras i förhållande till ett heltidsarbete (7 kap. 3 § AFL i lydelsen före den 1 juli 2008). I förarbetena (prop.

Mål nr
8143-08

1996/97:28 s. 22) uttalas att med uttrycket ”försörja sig själv genom arbete” avses att arbeta heltid och få en lön som överensstämmer med gällande kollektivavtal eller som i övrigt är gängse inom det nya arbetet/yrkesområdet.

Regeringsrättens bedömning

Som framgått får AA anses uppfylla kraven för hel sjukersättning när det gäller de rent medicinska förutsättningarna. Det får också anses stå klart att det arbete han lade ner i näringsverksamheten vid den aktuella tiden i vart fall inte uppgick till en åttondel av ett heltidsarbete. Mot den bakgrunden bör det förhållandet att den redovisade inkomsten av näringsverksamheten ökat och var relativt hög inte påverka bedömningen att hans arbetsförmåga ska anses helt eller i det närmast helt nedsatt. Något annat skäl att vägra honom den sökta ersättningen har inte kommit fram.

På grund av det anförda ska AAs överklagande bifallas på så sätt att han beviljas hel sjukersättning fr.o.m. den 1 november 2006. Det bör ankomma på Försäkringskassan att närmare bestämma den tidsperiod under vilken ersättning ska ges ut.

Gustaf Sandström

Marianne Eliason

Nils Dexe

Anna-Karin Lundin

Annika Brickman

Emma Rönström

Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. I

Föredraget 2010-06-02